

”מה אשׁיב”

”כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם”

גיליון 28

פרשת – נשא

אוצר הפרשה

ת"א	19:29	20:20	21:16	ר"ת

הקב"ה רוצה מאמץ והשתדלות מצד בני אדם

עם ישראל מקבל את התורה בהר סיני ושוה במקום כמעט שנה, והנה, מיד עם עזיבת המקום, אומר הפסוק ויהי העם כמתאוננים רע באזני ה', החלו העם להתלונן ולרטון על מצבם, והדבר היה רע באזני ה', **שואל החתם סופר**, "מדוע כרוח המקומות בתורה כתוב 'רע בעיני ה'', ואילו כאן כתוב 'רע באזני ה'?"

עונה החתם סופר ואומר, ישנה השגחת ה' על האדם הנקראת "עיני ה'", בה נותן ה' לכל נברא בעולם את מה שנגזר עליו מראש השנה, האם יהיה בריא? כמה ירוויח וכמה חלילה יפסיד? האם יצליח בעבודתו?... וכדומה, אולם, ישנה בשמיים מחלקה מיוחדת הנקראת 'אוזני ה'', ותפקידה לשנות את אשר נגזר בראש השנה ע"י התפילות הבאות מעומקי הלב, על כן, בא הפסוק ללמדנו כי הגם שידוע ישראל שיקבלו את אשר נגזר עליהם בראש השנה, אך ה' שמע גם את תלונותיהם על הטוב הזה וחרה לו מכה, כי ה' יתברך שומע כל אדם ותפילתו, ואם את דברי המאוננים שמע ה', כל שכן ששומע הוא את תפילת האדם הזקוק לעזרה וישועה, ואף אם נגזר עליו בראש השנה צער וייסורים ח"ו, ע"י תפילה מעומק הלב יכול לשנות הכל!...

היה זה בשעת רעוא דרעיון של סעודה שלישית של שבת קודש, "החפץ חיים" הקדוש עצם את עיניו, והחל לספר לתלמידים הרבים שהיו סביבו, **מעשה שהיה לפני זמן מה**, לפני כמה שנים, בעיצומו של יום השבת בחצות היום, נכנס אחד מיהודי העיר אל בית - הכנסת, הוא התיישב ליד ארון הקדוש והחל לומר תהילים בדמעות שליש, הוא ידע כי בדרך כלל בשעת צהריים שכזו רובם ככולם של האנשים נחים את מנוחת השבת אחר הסעודה, ועל כן ניצל הוא שעת כושר זו כל שבת בכדי לשפוך שיח ותחנונים לפני ה' יתברך באמירת התהילים, **יהודי אחר שנכח בבית הכנסת באותה שעה, נדהם לראות יהודי הבוכה וקורא תהילים במצב שכזה**, והחל אף הוא לומר תהילים בהתרגשות הלב, כדי שיהא הדבר לזכותו וישועתו, לאחר כמה שעות, ניגש אותו מתפלל אל היהודי ושאל אותו, "אמור נא לי בבקשה, איזו צרה אירעה בכיתך שראיתי אותך היום בוכה במצב שכזה בעת אמירת התהילים, אולי אוכל לעזור לך?... פתח היהודי ואמר, כבר זמן רב מאד שכתי הבוגרת יושבת בבית ולא מוצאת את זיווגה, כאשר בחורים שומעים שמצבנו הכלכלי הינו בכי רע, הם לא מעוניינים להיפגש עם בתי, התפללנו עליה רבות, עשינו סגולות וקייבלנו הרבה ברכות, אך הזמן חולף והיא תקועה בבית, כל ימי השבוע טרוד אני בפרנסתי, ועל כן בקושי רואה אני את בתי, אלא, שכאשר מגיעה השבת ואני רואה אותה לנגד עיני כל העת, ליבי נשבר בקרבי, ובכל שבת אני מגיע בשעה זו אל בית המדרש, כאשר כולם נמצאים בבתיהם, ובוכה אני עליה בדמעות שליש שתזכה לבנות בית נאמן בישראל,

שמע זאת היהודי ואמר לו, כמה גדולה השגחת ה', דע לך, כי הזדמן לי במקרה לבוא היום אל בית המדרש ולשמוע את בכייתך, וגם לי בבית ישנו בן, עלם חמודות וירא שמיים, אשר לא מצליח למצוא את זיווגו, מסיבה דומה שהפרטה כלתה מכיס, ואין לי במה לחתן את בני, על כן, **אולי משמיים הפגישו בינינו שנשדך את ילדינו**, החליטו השניים לנסות וקבעו פגישה, ולאחר כמה פגישות זכו הם לבוא כברית הנישואין ב"ה, **הבית הזה שנבנה מדמעות רבות של שני ההורים לא היה בית רגיל**, נולדו להם 4 ילדים, שהיו במשך הדורות לגדולי עולם, ביניהם הגאון הגדול בעל 'הקצות החושן', ואחיו הגאון בעל 'קונטרס הספקות,

חתם ה' חפץ חיים את דבריו ואמר: "ראו יהודים יקרים, עד היכן מגיע כוחה של תפילה מעומקי הלב לשדד מערכות הטבע, ולהביא לאדם ישועתו, ואף כאן לזכותו 4- נכדים גדולי עולם, כי התפילה יכולה להביא לעולם ישועות וגדולי תורה גם יחדיו, הגם אם חלילה נגזר ההיפך הגמור. (באר הפרשה)

שו"ת "בוה אשׁיב"

הרה"ג יוסף חיים עדני שליט"א רב ומו"צ בבית הוראה "ביע אומר"

דיון הלכתי מהפרשה

דיני "נשיאת כפיים"

נאמר בפרשה, "דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל אמור להם" (ו-כג) **מבואר בחשיבות 'ברכת כהנים'**, וכמה יש להיזהר ולכבד את הכהנים, וכמה שפע יורד בזמן ברכת כהנים.

טעמים נפלאים לנשיאת כפיים

כתב הרמ"ע מפאנו (ספרו מאמר צבאות ח"א אות טו), במעשה של חטא עץ הדעת לא נכתבה שום פעולה של לקיחה באדם הראשון, אלא לשון אכילה, **ולמה?** מפני שאדם הראשון לא רצו זרועותיו להתפשט, כמו שאומרים שחווה הכניסה לו לפה את הפרי, **ולפי זה כתב בספר מאמר הגרשוני**, שמטעם זה נושאין את הכפיים, כי הידיים מסוגלות לברכה. **עוד טעם, כתב מהר"ש מפראג ז"ל**, טו' תיבות שיש בברכת כהנים, יד' מהם כנגד יד' אברי האצבעות, **כיצד - בגזל שני אברים כנגד 'יברך ה'', באצבע**, כנגד ג' אברים ו'שמרך יאר ה', **באמה**, ג' אברים כנגד 'פניו אליך ויחונך', **בקמיצה**, ג' אברים, כנגד 'ישא ה' פניו', **ברת**, כנגד ג' אברים 'אליך וישם לך', **ותיבת 'שלוש'**, הוא העיקר כנגד כף היד.

נמצא באמצע תפילת שמונה עשרה ורצה להפסיק לברכת כהנים

אדם המתפלל תפילת שמונה עשרה, ושמע ברכת כהנים ממנין סמוך, אין להפסיק לשמוע ברכת כהנים, ואפילו בין ברכה לברכה, **ומכל מקום**, אם רצה להפסיק בין ברכה לברכה להאזין ולהקשיב לברכת כהנים, רשאי לעשות כן, ולא חשיב הפסק. (ילקוט"ו תפילה ב' עמ' שס').

שו"ת – מהלכות "שבת"

האם מותר לומר לגוי להדליק מזגן בשבת?

ת. **בשולחן ערוך** (סימן רעו סעיף ה') ז"ל, בארצות קרות מותר לעכו"ם לעשות מדורה בשביל הקטנים ומותרין הגדולים להתחמם בו, ואפילו בשביל הגדולים מותר, אם הקור גדול שהכל חולים אצל הקור, **וכן כתב המגן אברהם** (שם בס"ק טו), הטעם שמקילים בזה, הואיל והורגלו כך בימי החול אפילו אין הקור גדול.

הלכה למעשה, בימי הקיץ כשיש שרב כבד והחום לוהט, מותר לומר לגוי להפעיל מאורר או מזגן, שכשם שהכל חולים אצל הקור, כן יש להקל לגבי חום ושרב, (חזון עובדיה שבת חלק ו' עמ' קיט בהערה – וכן חלק ג' עמ' עח – וכן בשו"ת יביע אומר חלק ז' או"ח סימן לח אות א').

אדם שרוצה להוציא את החלון בשבת, לצורך אוורור, האם יש בזה משום סותר בשבת?

חזון איש (סימן נ אות י) כתב, שבדלתות וחלונות שלנו, שהם מונחים ברפיון, וסובבים על צירים, ובקלות ניתן להסירם, אין איסור בנין וסתירה מן התורה, אלא מדרבנן, וכן דעת עוד מגדולי הפוסקים בעיקר דין פירוק דלתות, שאין דבר איסור ממש מן התורה.

אולם פסק מרן השלחן ערוך (בסימן שח), והסביר את הדבר, שמאחר והדלתות מחוברות לבנין המחובר לקרקע, יש בזה איסור משום בנין וסתירה בשבת.

מכל מקום הלכה למעשה, אסור לפרק בשבת דלתות או חלונות, וכן יהיה אסור להחזירם. (חזון עובדיה שבת חלק ה' עמוד רפג).

באר יצחק

הרה"ג יצחק לורי שליט"א רב העיר נשר וחבר מועצת הרה"ר

האם מותר לעקור עץ סרק שהוא לנו, ואינו עץ מאכל?

כל האיסור לעקור עץ הוא דוקא בעץ מאכל, שעליו הזהירה התורה (דברים כ-ט) 'לא תשחית את עצה לנדח עליו גרזן כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות כי האדם עץ השדה', וגם יש סכנה בדבר למיתת בני חס ושלום כמבואר בגמרא בבא קמא (דף צא' עמ' ב').

אולם אין סרק שלא מוציא פירות אינו בכלל האיסור, ומותר לקצוץ אפילו כשאינו צריך להשתמש בו, ומכל מקום היתר זה הוא דוקא כשיש לו איזה צורך מסוים בעקירתו אין זה, כגון שצריך את מקומו, אבל לא יעקור אותו בחינם לאיבוד, משום 'בל תשחית'. כמובא ברמב"ם (פרק ו' מהלכות מלכים הלכה ט'), וכן בשו"ת חקרי לב (מה"ת י"ד סימן יא').

האם מותר לאכול ביצה קלופה שעבר עליה כל הלילה?

ר' שמעון בר יוחאי גילה לנו, שהאוכל ביצה קלופה או שום קלוף בצל קלוף ועבר עליהם הלילה, אפילו אם היו בתוך כלי סגור, שורה עליהם רוח רעה בלילה, והדבר מסוכן לבריאות, והאוכל דברים אלו מתחייב בנפשו, וכל זה האיסור אם הביצה היתה קלופה לגמרי, אבל אם נשאר קצת מהקליפה, אין בזה איסור. ולכתחילה יש להקפיד בזה בכל אופן, בין אם היתה הביצה חיה או קלופה. אולם, בדיעבד אם השאיר את הביצה קלופה ועבר עליה כל הלילה, אפשר להתיר ביצה זו, ובפרט כאשר מדובר בהרבה ביצים שיש בזה הפסד מרובה, יש להתיר את הביצים על פי דברי האומרים, שאין רוח רעה מצוייה ביניהן.

רב אורח

הרב שלומי עמר שליט"א רב בית הכנסת "אליהו הנביא"

להמשיך את קדושת והארת יום מתן תורה

נאמר בפסוק "ויהי ביום כלות משה להקים את-המשכן..." (פרק ז פסוק א).

רש"י שם פירש- "שהיו ישראל ככלה הנכנסת לחופה ביום הקמת המשכן", הנה זה עתה עבר עלינו חג השבועות, יום מתן תורה שבו נאמר "ביום חתונתו ביום שמחת לבו" החתן-הקב"ה, והכלה - זה ישראל, והתורה היא ה"כתובה".

הצדיק בעל "קדושת הלוי" כותב שמצאנו כי חתן ביום חתונתו נמחלים לו כל עוונותיו, וא"כ בוודאי גם כללה עושים כן שהרי ביום זה היא נהיית אחד עם החתן, ולכן מסקנתו שאדם המקבל על עצמו עול תורה בחג השבועות זוכה למחילת עוונות כביום הכיפורים!

ונראה להוסיף, שגם לאחר שעבר חג שבועות כיוון שהתורה ניתנת בכל יום מחדש, ובכל יום בת קול יוצאת מהר סיני לזרז על עסק התורה, ובכל יום יהיו בעיניך כחדשים וכו' כמובא בכל הספרים.

על כרחך, יש לזכור שגם עתה אם אדם יקבל על עצמו איזה מסכת לסיימה או להתחיל חברותא בספר מוסר, או כל קבלה של תוספת בתורה, שתמיד יש בזה כח למשוך עליו ברכה ומחילה רווח והצלה וכל טוב, ועם זה אדם עולה למעלה, שנשאל לאחר מיתתו בעולם האמת, האם קבעת עיתים לתורה, שהרי הקב"ה ברא את העולם, ראה שיקבלו תורה ואז ברא את העולם, מכאן רואים את הערך הגדול של לומדי התורה.

רב מורשה ומוסרך "מהרצנות הראשית לישראל"

לעריכת חופה וקידושין הרב יוסף חיים עדני שליט"א

להזמנות בטלפון- 0504162455

להורדת העלון דרך האתרים

עלוני "דרשו" - או עלוני "לדעת"!

מענה הלכתי בד' חלקי שולחן ערוך מבית ההוראה העולמי!

"יביע אומר"

בטלפון - 02-5875871 או בפלאפון- 050-4162455

שעל ידי ראש בית ההוראה חתנא דבי נשיאה מורינא ורבינו הגאון הגדול ר' אהרן בוטבול שליט"א

זיווג ומוסר

מרן רבינו הרה"ג הרב יפת טייירי שליט"א גדול רבני תימן

אדם בהוצאות שבת

ישתדל לענג את השבת במיני מאכל ומשתה חשובים הערבים לחכו, וירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכולתו. טוב לאכול דגים בשלושת הסעודות, ואם אינו אוהב דגים, לא יאכל. וכל המרבה בהוצאות שבת ובהכנת מאכלים רבים וחשובים, הרי זה משובח, ולא ידאג על הכספים שמוציא, כי הכל יחזור לו, כמו שאמרנו "כל מזונותיו של אדם קצובים לו מתשרי ועד תשרי, חוץ מתשרי".
דהיינו שהקב"ה יאדם ב-א' לחודש תשרי שהוא ראש השנה, כמה פרנסה ירוויח במשך השנה עד ראש השנה הבא, חוץ מההוצאות של תשרי, שהם: תורה, שבתות, ראשי חודשים, ימים טובים, שבאלו אם יבזבז יותר, יקבל יותר, ואם יבזבז פחות, יקבל פחות, ואם אין ידו משגת, טוב שילווה, אם ברור לו שיוכל לפרוע חובו בזמן. (רמב"ם הלכות שבת פ"ל ה"ז. סימן רנ ס"ב. מסכת ביצה טז ע"א. שבת א ה, י. ועיין במאור ישראל טבעת המלך עמוד קע)

מתקיים- טוב לתת לילדים ממתקים לכבוד שבת, שהרי אין להם עונג כל כך בבשר ויין, וגם הגדולים יאכלו ממתקים, כדי להשלים מאה ברכות שחייב אדם לברך בכל יום. (רצ ס"א)

עונג שבת בגופו- כתב רבי אליעזר ממינץ (היראים סימן תיב), כשם שיש מצות עונג באכילה ושתייה, כך מצוה שיענג את עצמו בהנאת גופו, על כן, לא יצער גופו ללכת יחף, בפרט בימי החורף הקרים.

וכן לא יקרא בספרים ועלוני המצעים אותו, וכל כיוצא בזה.

הפתגם השבועי- למדנו לעוף באוויר כציפורים, לשחות בים כדגים, אך עדיין לא למדנו להתהלך על האדמה, בלי מחלוקת ושנאת חינם!

שו"ת מבית ההוראה

"יביע אומר"

חתנא דבי נשיאה מורינא הרה"ג אהרן בוטבול שליט"א

מה מברכים על טבק הרחה?

לרוב אבקת טבק אין לה ריח בפני עצמה, אלא מוסיפים לה תמציות ולכן אין לברך עליהם ברכת בשמים. בתקופה האחרונה יצא טבק חדש שנקרא 'טבק שמעק', והוא קיבל (לטענתו) הכשר מהרב לנדאו לחלק מהמוצרים שלו, כי הוא מייצר אותם ישר מהצומח בלי תמציות כלל, ואם הדבר אכן כן, מותר לברך עליו ברכת בשמים.

האם מותר לאכול ירקות ופירות אורגניים (ללא הדברה) או לחוש לחרקים?

פירות וירקות שיש להם חזקה של נקיים, כגון עגבניות מלפפונים מותר, אחרת ראוי להחמיר.

יש טענה של אנשים האומרים 'חמירא סכנתא מאיסורא' ולכן לטענתם יש להעדיף אורגני, מאשר כאלה שעברו הדברה, אך כל סוף סוף משרד הבריאות קבע תקן כמה מותר להדביר, וכמוכן שכל החקלאים מחוייבים לתקן הזה, לכן אין יסוד לטעון טענה זו.

האם במנחה של ערב יום ירושלים, יש לומר תחנון?

יש לומר תחנון, כל מה שאנחנו לא אומרים תחנון זה בגלל השמחה הגדולה שלנו ביום הזה, אך זה לא תקנת חכמים, ולכן אין להחיל עליו את הכלל הזה, אפילו על ידי אייר (פסח שני) ישנה מחלוקת האם לומר תחנון במנחה שלפניו, אז בנידון דידן כל שכן.

העלון לעילוי נשמתם. דוד בן גרציה הי"ד/ עומרים בן שלום/ יהודה בן יעקב ויצחק/ סימון בן מרדכי.

העלון להצלחת כל התורמים והמסייעים-אופק מלבי הי"ו, דניאל דניאל הי"ו. יגאל מרול הי"ו.

העלון מוקדש להצלחת פלג מל הי"ו, שיזכה לברכה בכל מעשה ידיו אמך!

העלון בהוצאת דפוס 'אמגריף' הרצל 6 ראש"ל צ' - שיזוכו להצלחה וברכה, וכל הישרועות אמך!

אי-קוראים לג'פיאס של רועה צאן? ג'פיאס.....

מה מותרת לגלידה, ונייר טואלט? קינוח.....

מה עושה עכבר שרועה לבקש סליחה? מחפש מחילה.....